

L'ANELL DEL NIBELUNG

Drama musical en un pròleg i tres jornades

Text i música: Richard Wagner (1813-1883)

Der Ring des Nibelungen (L'anell del nibelung)

Das Rheingold, òpera en un acte. Llibret: Richard Wagner

Estrena: Königliches Hof-und Nationaltheater, Munic, 22 setembre de 1869

PERSONATGES

Wotan, pare dels déus, baix-baríton

Fricka, deessa de la llar, esposa de Wotan, mezzosoprano

Freia, deessa de la joventut, germana de Fricka, soprano

Donner, déu del tro, baríton

Froh, déu del dia, tenor

Loge, déu del foc, tenor

Erda, deessa de la mare natura, contralt

Alberich, nan nibelung, baríton

Mime, nan germà d'Alberich, tenor

Fasolt, gegant, baix

Fafner, gegant, germà de Fasolt, baix

Woglinde, filla del Rin, soprano

Wellgunde, filla del Rin, soprano

Flosshilde, filla del Rin, mezzosoprano

ACTE ÚNIC

Woglinde, Wellgunde i Flosshilde són les tres filles del Rin, que es delecten en l'aigua i en l'or que brilla al fons del riu. Un nan, el nibelung Alberich, es sent atret per les tres sirenes i s'hi acosta lascivament. Les tres filles del Rin es burlen del nan Alberich mentre aquest relisca entre les pedres del fons del riu. Alberich, per venjar-se de les burles de les sirenes i amatent només a la seva ambició, decideix robar l'or després d'haver renunciat a l'amor perquè, segons les filles del Rin, només aquell qui hi renunciï pot obtenir el metall preciós.

La segona escena ens situa en un terreny àrid. Wotan, el pare dels déus, ha estat dormint mentre els gegants Fasolt i Fafner han construït el Walhalla, futura llar dels déus. Satisfet de

la construcció, que Wotan defineix com a “fortalesa sublim i magnífica”, el pare dels déus es disposa a contemplar-la.

Però els problemes començaran ben aviat per a Wotan. Alertat per la seva esposa Fricka, constata les primeres dificultats: Freia, cunyada del déu i deessa que guarda les pomes de l'eterna joventut, ha estat el preu acordat per pagar la feina dels gegants. Fricka retreu al seu marit el sacrifici d'una dona, però Wotan recorda a la seva esposa que ell també va haver de sacrificar un ull, durant la seva joventut, per poder beure de la font de la saviesa i obtenir així Fricka com a muller. Enmig de la discussió, arriba Freia, alterada perquè els gegants la persegueixen. Froh i Donner, déus dels núvols i del tro respectivament, no poden impedir que Fafner i Fasolt facin acte de presència.

Fafner i Fasolt tenen, tanmateix, caràcters ben diferents: mentre que el primer aspira a obtenir les pomes que Freia guarda al seu jardí, Fasolt s'ha enamorat de Freia i la desitja a tot preu. Enmig de la discussió apareix Loge, el déu del foc, segurament el personatge més intel·ligent de tota la tetralogia. Loge explica la història d'Alberich i el robatori de l'or del Rin. Ara, el nan es mou en el Niebelheim, sota terra, on ha emmagatzemat el material preciós i on ha forjat un anell que donarà poder suprem a qui el posseeixi.

Wotan ambiciona immediatament la possessió de l'or i de l'anell i els gegants de seguida senten el mateix interès. Fasolt i Fafner s'enduen Freia i de seguida els déus, sentint l'absència de la jove deessa, es senten envellir. Loge proposa aleshores a Wotan un viatge al Niebelheim per robar l'or a Alberich. De fet, no caldrà renunciar a l'amor, ja que el nibelung ho ha fet davant les filles del Rin.

Al Niebelheim, Alberich s'ha erigit en un dèspota explotador de les criatures que treballen per ell. Fins i tot Mime, el nan germà d'Alberich, sent el fuet fratricida. Mime ha forjat d'amagat el Tarnhelm, un elm d'or que confereix a qui se'l posa la possibilitat d'adquirir les formes més variades. Alberich ho descobreix i pren al seu germà aquella peça, que de seguida es posa fins a fer-se invisible i maltractar així Mime.

Wotan i Loge arriben al Niebelheim en el moment just en què Alberich s'ha retirat. Mime explica aleshores als déus els seus infortunis i el sotmetiment al seu germà. L'anell ja ha estat forjat i Alberich té el poder absolut, de manera que Loge recomana prudència a Wotan. La intel·ligència del déu del foc fa que quan Alberich apareix de nou, lloï el seu treball amb l'elm i l'anell. Provant el nan, Loge el desafia a convertir-se en criatures tan diverses com ara un drac o un gripau. I és així com, sota forma de gripau, Wotan i Loge capturen Alberich. Conduït a les portes del Walhalla, el nibelung és obligat a dipositar-hi tot l'or del Rin. Però falten dues peces: l'elm màgic i l'anell. Alberich es resisteix a deixar a mans dels déus la

preciosa joia, però el nibelung està atrapat. Abans de retirar-se definitivament, Alberich llença la seva maledicció en unes frases dissonants que subratllen la foscor del personatge i la fatalitat de les seves frases: “Posseït per mi per efecte d’una maledicció, que aquest anell sigui maleït! Si amb ell he tingut poder, que el seu encanteri mati a qui el porti!”

Els gegants arriben de nou i negocien amb els déus: que dipositin tot l’or d’Alberich fins arribar a l’alçada de Freia. Humiliats, Wotan, Froh, Donner, Loge i Fricka amunteguen l’or, però Fasolt encara veu els cabells de la jove deessa: el Tarnhelm serà la solució. Però encara es veuen els ulls de Freia i els gegants reclamen a Wotan l’anell. Resolt a no cedir, Wotan s’hi nega. És aleshores quan apareix un estrany personatge: Erda, la deessa terra, que recomana a Wotan que cedeixi a les demandes dels gegants, perquè la caiguda dels déus és a prop si no fugen de l’anell maleït.

Wotan, finalment, cedirà i lliurarà als gegants l’anell. Quan es disposen a sortir, Fafner agafa pràcticament tot l’or i Fasolt n’hi reclama la meitat. Però Fafner, arrogant, li diu que la major part li pertany. Amb el cinisme que el caracteritza, Loge suggereix a Fasolt que reclami a Fafner l’anell i això provoca una violenta disputa entre els gegants, que acabarà amb la mort de Fasolt, colpejat fatalment per Fafner. Wotan, que s’ho mira de reüll, constata que els efectes de la maledicció són fulminants.

Amb Fafner retirat i el cadàver de Fasolt estès a terra, Wotan, Fricka, Freia, Donner i Froh es disposen a entrar a la fortalesa recentment construïda. Un cop Donner ha picat amb el seu martell, Froh dissipa els núvols i dibuixa al cel un arc de Sant Martí que servirà de pont per donar accés als déus a la seva nova llar. Però mentre entren al Walhalla, els déus senten unes veus llunyanes: són Wellgunde, Woglinde i Flosshilde, les Filles del Rin, que lamenten la pèrdua del seu or. Cínicament, i enmig de les rialles dels déus, Loge –que es queda sense entrar a la nova llar dels déus- proposa a les sirenes que si no poden reflectir-se en l’or poden fer-ho en l’esplendor que a partir d’ara sortirà del Walhalla.

Die Walküre, òpera en tres actes. Llibret: Richard Wagner

Estrena: Königliches Hof-und Nationaltheater, Munic, 26 juny de 1870

PERSONATGES

Wotan, baix-baríton

Fricka, mezzosoprano

Siegmund, tenor

Sieglinde, soprano
Hunding, espòs de Sieglinde, baix
Brünnhilde, valquíria, soprano
Gerhilde, valquíria, soprano
Ortlinde, valquíria, soprano
Waltraute, valquíria, mezzosoprano
Schwertleite, valquíria, contralt
Helmwige, valquíria, soprano
Siegrune, valquíria, mezzosoprano
Grimgerde, mezzosoprano
Rossweisse, mezzosoprano

ACTE PRIMER

Som a la cabana del caçador Hunding, casat amb la jove Sieglinde, una jove infeliç que viu amb el seu marit dèspota en un espai estrany, perquè al mig de la cabana hi ha un freixe amb una espasa clavada al tronc.

Enmig d'una intensa tempesta, el jove guerrer Siegmund arriba exhaust a la cabana. Sieglinde es compadeix del jove i li ofereix aigua i hidromel i de seguida els dos joves senten una irresistible atracció l'un per l'altra.

Siegmund explica a Sieglinde que el persegueix el malastruc i s'autoanomena "Wewalt", o sigui, portador d'infortunis. La noia recomana al jove que no es quedi a dormir aquella nit a la cabana, però de seguida arriba Hunding, que es disposa a hostatjar Siegmund, però la seva hospitalitat té un preu: el jove guerrer haurà d'explicar la seva història. A més, Hunding troba una sospitosa semblança entre la seva esposa i Siegmund. Davant de la incertesa, el guerrer explica que és fill del Llop, valent lluitador que va ser pare igualment de la seva germana bessona, raptada després d'haver estat assassinada la seva mare.

L'última gesta de Siegmund li ha reportat nous enemics, perquè volent protegir una donzella a qui els seus germans feien casar amb un home no desitjat, el guerrer s'hi ha enfrontat fins a matar-los i per això Siegmund no es pot anomenar "portador de la pau". Hunding reconeix en el jove guerrer el culpable de la mort dels seus familiars i aviat li diu que si bé aquella nit pot quedar-se a casa seva amb motiu del caràcter sagrat de l'hospitalitat, l'endemà el perseguirà fins a donar-li mort. Tot seguit, Hunding es retira a la seva habitació i reclama a Sieglinde que l'acompanyi.

La situació ha canviat i ara Siegmund es queda sol, reflexiu. És aleshores quan evoca l'esperit dels Welsa, la família del seu pare, el qual havia dit a Siegmund que quan es trobés en perill trobaria una espasa.

Sieglinde ha donat un narcòtic al seu marit i es queda sola amb Siegmund. La noia explica aleshores que durant el seu casament va aparèixer a la cabana un misteriós personatge que es tapava la cara amb un barret. Sabem que és Wotan perquè Wagner reforça aquestes paraules amb el tema del Valhalla, però Sieglinde continua: aquell estrany visitant va clavar una espasa al tronc del freixe i ningú fins aleshores no l'ha poguda treure. Pressentint que Siegmund pot ser el destinat a la possessió de l'arma, el convida a arrencar-la. El jove sent ara els efluis de l'amor cap a Sieglinde. La cabana s'il·lumina pels rajos de la lluna i Siegmund entona l'esperit de la primavera.

L'amor entre els dos joves arriba al seu zenit quan es reconeixen com a germans. "Germans i amants a l'hora", exclama Siegmund, que és saludat amb aquest nom per Sieglinde, que també revela el seu al germà feliçment retrobat. Siegmund arrenca l'espasa de l'arbre i la bateja amb el nom de "Nothung", això és "Alliberadora", i, enduts per l'entusiasme, Siegmund i Sieglinde es fonen en una abraçada abans de sortir de la cabana de Hunding.

ACTE SEGON

Som en un paratge rocós. Wotan demana a la seva filla predilecta, la valquíria Brünnhilde, que protegeixi Siegmund en la imminent batalla amb Hunding.

Aviat, Fricka es presenta davant de Wotan. La deessa, que personifica la llei i l'ordre, retreu a Wotan que hagi ordenat protecció per a Siegmund, quan és culpable de dues coses: d'haver-se endut Sieglinde del costat del seu marit, d'una banda, i d'haver comès incest, de l'altra. Després d'una breu discussió, Wotan acaba per entendre i admetre les raons de Fricka i decideix imposar una contraordre a la seva filla. Brünnhilde ha d'assumir per tant que Siegmund no podrà ser protegit al camp de batalla. Interrogat per les raons que el mouen a canviar d'idea en tant poc temps, Wotan explica a la seva filla la forja de l'anell i el robatori de l'or per part d'Alberich. Però també li confessa que sent proper, i al mateix temps desitja, la fi de la seva existència.

La següent escena ens situa al camp de batalla. Brünnhilde s'apareix a Siegmund i li anuncia la seva mort imminent. Sieglinde està embarassada i Siegmund no pot sofrir deixar sola la seva amant, de manera que es disposa a matar-la. Brünnhilde, compadida, li prega que no ho faci i, desafiant les ordres de Wotan, diu a Siegmund que el protegirà en el seu enfrontament amb Hunding. Quan arriba el caçador, Brünnhilde s'interposa entre Siegmund i Hunding

però de sobte apareix Wotan, que amb la seva llança fa a trossos l'espasa Nothung i Siegmund mor. Brünnhilde s'endú Sieglinde mentre Hunding, fulminat per la mirada menyspreadora de Wotan, cau mort al costat del cos sense vida de Siegmund.

ACTE TERCER

Les valquíries companyes de Brünnhilde, Waltraute, Ortlinde, Gerhilde, Schwertleite, Helmwig, Siegrune, Grimgerde i Rossweisse, són en un paratge rocós, a les portes del Walhalla, amb els guerrers morts. Arriba Brünnhilde, morta de por per la fúria de Wotan, que es disposa a castigar-la per haver-lo desobeït.

Però Brünnhilde encara té temps per adreçar-se a Sieglinde i recordar-li que a les seves entranyes du el fruit del seu amor amb Siegmund. La jove no vol viure, però Brünnhilde la reconforta. Li recomana que vagi al bosc on viu Fafner, l'antic gegant ara convertit en drac, on Wotan no posarà mai els peus. El drac custodia l'or i l'anell i Sieglinde podrà sentir-se segura, sempre que no s'acosti al monstre. Abans de lliurar a Sieglinde els trossos de l'espasa de Siegmund, Brünnhilde li recorda que d'ell naixerà l'heroi més noble del món: Siegfried.

Finalment, Wotan apareix per recriminar a la seva filla la seva desobediència i per castigar-la severament. Tota imploració és inútil i Wotan es mostra inflexible: Brünnhilde perdrà la seva condició de valquíria i esdevindrà una mortal. Amb tot, Wotan accepta l'única demanda de Brünnhilde: que l'adormi damunt d'una roca i que encercli la pedra amb un anell de foc, de manera que només l'home que desconeixi la por pugui traspasar la foguera. Un cop la valquíria s'ha adormit, Wotan invoca l'esperit de Loge, el déu del foc, i el cos de Brünnhilde queda envoltat per les flames.

<i>Siegfried</i> , òpera en tres actes. Llibret: Richard Wagner

Estrena: Festspielhaus de Bayreuth, 16 agost de 1876
--

PERSONATGES

Siegfried, tenor

Brünnhilde, soprano

Mime, tenor

Alberich, baríton

Wanderer (Wotan), baix-baríton

Fafner, gegant convertit en drac, baix

Erda, conralt

Ocell del bosc, soprano

ACTE PRIMER

El primer acte de l'òpera ens situa a la cova on viu Siegfried amb el nan Mime, germà d'Alberich. Mime intenta en va forjar una espasa i es queixa que el jove sempre trenca les que posa al foc. Immediatament, el nan es lamenta que no sigui capaç de forjar els trossos de l'espasa que Sieglinde va dur a la cova abans de parir Siegfried. Si fos així, el jove podria matar el drac del bosc i després Mime mataria Siegfried, perquè obtindria l'anell i l'elm que Fafner, el gegant convertit en drac, guarda a la seva cova. En aquell moment apareix el jove Siegfried seguit d'un ós, l'aparició del qual espanta Mime. Després, aquest pregunta a Siegfried per què el maltracta tant. Mime evoca la infantesa de Siegfried, el qual s'assabenta en aquell moment del seu nom i se'n torna al bosc, després d'haver ordenat a Mime que forgi l'espasa amb els trossos que havia deixat la seva mare.

Mime es queda sol uns moments, però la seva soledat es veu interrompuda per la presència d'un *Wanderer*, és a dir el caminant, que no és altre que Wotan, el pare dels déus i pare també de la valquíria Brünnhilde i de la mortal Sieglinde, cosa que el fa avi de Siegfried. En un primer diàleg, Mime interroga Wotan però després serà aquest qui preguntï al nan. El déu parla del Niebelheim i de la forja de l'anell per Alberich. Després, explica que el gegant Fafner ha esdevingut un drac després d'haver matat el seu germà Fasolt. Només el podrà vèncer l'espasa Nothung, que es troba trencada en mil bocins a la cova del nan. Les últimes paraules que Wotan adreça a Mime es refereixen a la forja de l'espasa.

Quan Wotan ha marxat, Siegfried torna a la cova i aleshores Mime li pregunta si sap què és la por. Davant de la resposta negativa, el nan sap que Siegfried és qui forjarà l'espasa per matar el drac. Mentre Siegfried intenta treballar el mall, Mime prepara un narcòtic per adormir el jove després que ha matat Fafner. Poc a poc, Siegfried descobreix els secrets de la forja i Nothung ja és a punt. L'acte s'acaba amb el triomf de Siegfried que, espasa en mà, surt de la cova amb Mime per matar el terrible drac que jeu al fons del bosc.

ACTE SEGON

L'acció ens situa davant de la cova del drac Fafner, que dorm envoltat de l'or dels nibelungs. Al davant de la gruta, el caminant troba Alberich, que vetlla el somni de Fafner amb l'únic afany d'apropriar-se novament de l'anell. El nan, germà de Mime, reconeix en el caminant la figura de Wotan i aleshores recorda al déu que no li és permès robar una altra vegada allò

que pertany als nans. Wotan recorda a Alberich que la seva arrogància ja li va jugar una mala passada.

Acte seguit, Wotan desperta Fafner per avisar-lo que un jove s'acosta per matar-lo. Fafner respon que se'l menjarà viu. Finalment, Alberich maleeix de nou Wotan i els déus, la fi dels quals creu propera.

Siegfried, aliè al món dels nans, escolta el cant d'un ocell, que no entén, mentre enyora la seva mare. Després, Siegfried toca la seva trompa i desperta el drac. En una breu escena, Siegfried matarà Fafner, que exclama mentre agonitza el nom de l'heroi que, amb l'espasa Nothung, l'ha ferit mortalment.

Mime intentarà aleshores apropiat-se de l'or i de l'elm que guarda Fafner. Siegfried, després d'haver mort el drac, s'ha dut els dits a la boca i en xuclar la sang del drac entén el cant de l'ocell del bosc, el qual li parla dels tresors de Fafner i l'alerta de les traïcions de Mime. Abans que el nan pugui fer res contra Siegfried, el jove el mata. Aleshores, l'ocell torna a parlar a Siegfried i li anuncia que la jove Brünnhilde dorm en una muntanya rocosa envoltada d'un anell de foc que només pot atravessar qui no conegui la por. Siegfried s'anima aleshores a visitar el roquissar on dorm la jove

ACTE TERCER

El tercer acte de *Siegfried* ens situa al mateix paratge de l'última escena de *La Valquíria*: Brünnhilde, l'antiga valquíria i filla d'Erda -la mare terra- i Wotan, jeu adormida envoltada de l'anell de foc de Loge. Wotan ha arribat, precisament per preguntar a Erda quin és el destí dels déus. La por de Wotan és la de desaparèixer i així li ho confirma Erda, amb el seu cant misteriós i que sorgeix de les entranyes de la terra.

Acte seguit, arriba al roquissar Siegfried, que es troba amb el caminant, Wotan, a qui lògicament no reconeix com el seu avi. Siegfried es burla de Wotan. El déu no vol permetre que Siegfried traspassi l'anell de foc i intenta impedir-ho amb la seva llança, extreta del freixe que simbolitza l'element originari del món. Però Siegfried trenca la llança amb un cop de la seva espasa. Wotan prefereix desaparèixer abans de viure en aquella renúncia i per això diu a Siegfried: "Vés, doncs. Jo no puc aturar-te".

Un cop Wotan ha desaparegut, Siegfried camina cap on dorm Brünnhilde. En un principi, i amb un lirisme infantivol per part de Siegfried, el jove creu veure un home, per després adonar-se que aquella jove no pot ser realment la seva mare sinó una donzella. Després d'haver-se despertat, Brünnhilde ha esdevingut una dona mortal, capaç d'estimar un home. I Siegfried, que ha passat de l'estadi primigeni a l'estadi plenament humà, coneix per primera

vegada la por materialitzada en forma de desig eròtic. Els dos personatges es fonen en una abraçada.

Götterdämmerung, òpera en un pròleg i tres actes. Llibret: Richard Wagner

Estrena: Festspielhaus, Bayreuth, 17 agost de 1876

PERSONATGES

Siegfried, tenor

Brünnhilde, soprano

Gunther, baríton

Hagen, germanastre de Gunther i fill d'Alberich, baix

Alberich, baríton

Gutrune, germana de Gunther, soprano

Waltraute, valquíria, mezzosoprano

3 nornes, contralt, mezzosoprano, soprano

Woglinde, filla del Rin, soprano

Wellgunde, filla del Rin, soprano

Flosshilde, filla del Rin, soprano

PRÒLEG

Les tres nornes, filles d'Erda, narren molts dels antecedents de la família de Wotan i del mateix pare dels déus. Les uneix una corda que es passen entre elles i finalment es trenca. Això passa quan les nornes comenten que els déus, asseguts a la sala central del Walhalla, esperen la seva immolació en forma de pira quan cremin les branques seques del freixe mil·lenari que els envolta, després que la llança de Wotan s'hagués trencat.

En el paratge rocós que havia servit de quadre final per a *Siegfried*, aquest i Brünnhilde viuen intensament la seva passió amorosa. La valquíria deixa a Siegfried Gräne, el seu cavall, perquè viatgi a la recerca de noves aventures. Abans de marxar, Siegfried dóna a la seva amant l'anell i es disposa a baixar de la muntanya seguint el curs del Rin.

ACTE PRIMER

L'acció ens situa al castell dels Guibixungs, a la vora del Rin. Hagen és el pèrfid fill d'Alberich i és mig germà de Gunther i Gutrune, que són fills de la reina guibixunga Grimhilda. Hagen incita Gunther que es casi amb Brünnhilde i Gutrune amb Siegfried, que arriba en aquells

moments pel riu. Hagen desitja ferventment manipular la voluntat dels seus germans per tenir a la vora Siegfried. D'aquesta manera, podrà matar-lo i aconseguir l'anell forjat antigament pel seu pare. Per dur a terme els seus propòsits, farà que Guttrune doni a l'heroi un beuratge que li faci oblidar Brünnhilde i, sotmès a la seva voluntat, el farà casar amb Guttrune.

Siegfried, beu el líquid i oblida els seus orígens. Aleshores, diu a Gunther que l'ajudarà a obtenir Brünnhilde com a esposa. Amb l'ajuda de l'elm, prendrà la forma del guibixung i atravesarà de nou l'anell de foc per raptar la jove. Els guibixungs i Siegfried, amb la voluntat anul·lada, fan un pacte de sang.

Mentrestant, Brünnhilde espera de nou el seu amant i se li apareix Waltraute, una de les seves germanes valquíries. La guerrera ha desobeït el seu pare, Wotan, per anar a veure Brünnhilde, a qui fa saber que llenci l'anell al Rin si es vol alliberar de la maledicció. Waltraute explica la seva germana que els déus esperen el seu final, a excepció que l'anell torni a les Filles del Rin. Però Brünnhilde no es vol desprendre de l'objecte que li ha lliurat Siegfried. Waltraute, en el seu patètic relat, anuncia a Brünnhilde que també patirà. Després d'aquella misteriosa visita, Brünnhilde rep la de Siegfried, a qui pren per Gunther perquè du l'elm posat. Ella es vol protegir però Siegfried li arrenca l'anell i se'l posa al dit. Aleshores, Siegfried invoca Nothung al final de l'escena per no traïr el jurament de sang que el lliga als guibixungs.

ACTE SEGON

Alberich s'apareix a Hagen i li diu al seu fill que depèn d'ell que pugui venjar el seu pare i provocar el final dels déus, a qui Alberich odia. Hagen jura que serà fidel a les demandes del seu pare.

L'escena canvia i ara ens situem al castell. Els guibixungs es presenten després de la crida de Hagen. Siegfried ha anunciat a Guttrune, Gunther i Hagen que Brünnhilde és a punt d'arribar al castell i els guibixungs saluden els nous esposos.

Efectivament, Brünnhilde veu que el qui l'ha raptada per casar-se amb Gunther és Siegfried. Sentint-se traïda, diu aleshores que l'anell que du el jove heroi li va robar amb males arts. Siegfried declara haver-lo obtingut del drac Fafner i quan Brünnhilde l'acusa de traïdor, el jove no recorda res més. Mentre Gunther intenta que els convidats gaudeixin de la festa nupcial, Brünnhilde fa saber a Hagen que si vol matar Siegfried el seu costat vulnerable és l'esquena: l'única part no coberta per la sang del drac Fafner quan Siegfried s'hi va banyar. Ningú s'oposa aleshores a la mort de l'heroi i Hagen serà l'encarregat de ferir-lo mortalment.

ACTE TERCER

Al bosc, Siegfried sent les veus de les tres filles del Rin. Flosshilde, Woglinde i Wellgunde diuen al jove que llenci l'anell al riu. Però aviat li fan saber que se'l quedi si vol comprovar la maledicció que envolta l'objecte forjat per Alberich.

Es celebra una cacera, durant la qual Hagen pregunta a Siegfried si és cert que entén el cant dels ocells. Siegfried explica al fill d'Alberich la seva vida i Hagen dona a beure al jove un nèctar gràcies al qual recorda el seu encontre amb Brünnhilde. Uns corbs comencen a volar sobre el cap de Siegfried i aleshores Hagen ho aprofita per clavar-li la llança a l'esquena. Siegfried mor després de pronunciar el nom de Brünnhilde.

El cadàver de Siegfried és transportat a través del riu al castell dels guibixungs. Hagen diu que ha estat un porc senglar qui ha mort l'heroi, però Gutrune acusa Hagen de traïció. El fill d'Alberich exigeix l'anell de Siegfried i davant de l'oposició de Gunther, Hagen el mata. El braç de Siegfried s'alça amenaçadorament quan el fill d'Alberich intenta treure-li l'anell. Gutrune i Brünnhilde entenen aleshores que Hagen és un traïdor i Brünnhilde ordena muntar una pira per cremar-hi el cos de Siegfried. Abans, li treu l'anell i se'l posa ella abans d'encendre la pira. Un cop les flames comencen a pujar cap al sostre, Brünnhilde maleeix els déus i es llença, amb el seu cavall, cap al foc. Les flames ho envaïxen tot. El Rin es desborda i Hagen intenta desesperadament recuperar l'anell, però les filles del Rin surten del fons del riu i arrossequen Hagen amb elles. El foc puja fins al cel i crema el Walhalla, que queda destruït amb els déus dintre. En el món només queden els homes i les dones, que contemplen el final dels déus.